

Campus Obert

TEMA

Accés obert a la història recent del cine i el teatre

Les revistes 'Fancine' i 'Fanteatre' han estat digitalitzades i es poden consultar a la Biblioteca Digital de les Illes Balears. Aquest projecte, que es presentarà el dimecres dia 24 de gener a les 10h a l'edifici Son Lledó de la UIB, ha estat possible gràcies a la col·laboració entre el seu editor, Javier Matesanz, i la Universitat de les Illes Balears.

Cinema i teatre, en versió digital

♦♦ Eduard del Valle Pérez *

L'any 1995 va néixer, de forma modesta i amb il·lusió, la revista *Baleares Cine* de les mans del Javier Matesanz, aleshores un cinèfil que començava el seu camí professional. Aquest magazín cinematogràfic ha viscut moltes etapes i canvis de nom: *Baleares Cine*, *Fans del Cine*, *Aficine* i *Fancine*, i ha evolucio-

nat al llarg dels anys en qüestions de disseny i plantejament de continguts. Així i tot aquesta publicació sempre s'ha mantingut fidel al seu propòsit original en informar de l'actualitat cinematogràfica, les estrenes i els seus protagonistes. Des del seu primer número és convertit en un complement atractiu i divers, informatiu i crític de l'oferta cinematogràfica que es pot gaudir a les pantalles de les Illes.

L'any 2005, va néixer *FanTeatre*, una altra publicació editada per Ja-

vier Matesanz, amb vocació de cobrir el buit editorial que històricament ha patit el sector de les arts escèniques a les Illes. La publicació pretenia cobrir tant l'actualitat de la programació, ja fossin propostes autonòmiques o arribades de l'exterior, com ara acostar els lectors a la realitat del teatre balear donant a

conèixer qui són i què fan els professionals de l'escena il·lenca, amb especial esment a aquells que romanen en actiu, però sense oblidar els noms més importants de la història teatral de les Balears.

El *FanTeatre* es publicà en llengua catalana i es distribuïa gratuïtament a tots els teatres de la Comunitat Autònoma assolint una ràpida consolidació i una magnífica resposta per part del sector i del públic teatral. Així i tot el projecte esdevingué inviable amb l'arribada de la crisi i aquest viatge cultural, pioner a les Illes, es va interrompre el mes de desembre de 2011.

Després d'un llarg procés de digitalització i restauració digital dut a terme a la UIB, ambdues publicacions estaran disponibles gratuïtament per a la seva consulta a la Biblioteca Digital de les Illes Balears.

* Cap de Digitalització i Accés Obert del Servei de Biblioteca i Documentació de la UIB

TEMA

XVI Curs de l'Aula d'Humanitats

A partir del proper 31 desembre i fins al proper 14 de març de 2018, tindrà lloc la XVI edició del Curs de l'Aula d'Humanitats. Les sis sessions tindran lloc al Caixaforum a partir de les 19 hores. Trobareu més informació al www.estudiosclasicos.org.

El perquè de les paraules

♦♦ Francesc Casadesús Bordoy *

La setzena edició de l'Aula d'Humanitats, que començarà el proper 31 de gener a la seu de CaixaForum Palma, estarà dedicada a l'origen de les paraules i les seves etimologies. La intenció d'aquest nou curs és aprofundir, de manera divulgativa, en una qüestió tant atractiva com inquietant: per què signifiquen les paraules el que signifiquen? La resposta exigeix, d'entrada, endinsar-se en la història i

'arqueologia' dels mots i dels conceptes. En efecte, cada paraula, des de la més antiga a la més recent, té la seva història que cal conèixer per utilitzar el llenguatge amb propietat. Tots sabem que els parlants d'una llengua han ser competents en la seva fonètica, morfologia, sintaxi i semàntica, però la majoria no valora la importància que, per parlar-la amb correcció, té el coneixement etimològic. D'això van ser conscients els filòsofs grecs, com Plató i després els estoics, que consideraven l'etimologia com un mitjà de conformació i expressió del pensament. Foren ells els pri-

mers que entengueren que la realitat està feta de paraules i que, qui comprèn les paraules, comprèn la realitat i el món que l'envolta. Per aquest motiu, per millorar la nostra comprensió del món, l'etimologia resulta una eina indispensable de gran utilitat. En efecte, el coneixement de les etimologies ajuda a retenir i a afiançar el vocabulari al temps que facilita l'aprenentatge de noves paraules, moltes de les quals, sense conèixer el seu signifi-

cat etimològic, ens podrien semblar estranyes, difícils o simplement inútils.

A més, la investigació etimològica ha de permetre entendre que la llengua és un patrimoni cultural d'una immensa riquesa de la que no només ens hem de sentir hereus, sinó també creadors i transmissors. La reflexió etimològica ens adverteix, per exemple, que no hi ha mots innocents i que, per exemple, malgrat els verbs semblen sinònims, hi ha notables diferències entre 'dialogar', 'conversar', 'parlar' i 'xerrar'. Si les coneguessim, de ben segur que no només ens estalviariem decepcions i disgustos, sinó que ens faria més exigents a l'hora de comunicar-nos. Les explicacions etimològiques, en definitiva, ens ensenyen a captar els matisos dels sempre complexos, ambigus i discutibles significats de les paraules.

* Professor de filosofia grega de la UIB

TEMA

Silenci! S'està rodant una pel·lícula

La metaficcio cinematogràfica, o fer una pel·lícula en què el cinema és el protagonista directe o indirecte del guió, ha estat tractada en diferents cintes al llarg de la història, sobretot des de tres perspectives diferents: la indústria del cine, la recepció cinèfila o de la que parla la pel·lícula de l'article: la creació i els seus creadors.

Una obra genial sobre una pel·lícula horrorosa

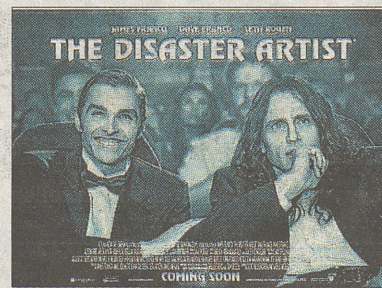
♦♦ Xavier Jiménez González *

L'any 2017, cinematogràficament parlant, es va acomiadar el passat 29 de desembre amb l'estrena de *The Disaster Artist*, film dirigit i interpretat pel prolífic cineasta estatunidenc James Franco, a qui en els darrers temps hem pogut veure

en diversos formats (cinema, sèries de televisió, telefilms...) desenvolupant tasques múltiples com les d'actor, director i productor.

En aquesta ocasió Franco ha basat l'argument de la seva història en el dia a dia del rodatge de *The Room*, un projecte caòtic i real d'un aspirant a actor anomenat Tommy Wiseau, que el 2003 va decidir produir i finançar de manera personal un guió escrit per ell ma-

teix en un acte de rebel·lia a causa de la falta d'oportunitats de la indústria de Hollywood.

El pas del temps ha situat a *The Room* com un títol de referència dins la sèrie Z, i ha aconseguit un reconeixement internacional que ha crescut de manera contínua fins a arribar a cristal·litzar, 14 anys després de la seva estrena, en un llargmetratge que analitza -i homenatja-, les vicissituds de tot el que va envoltar la creació d'aquella espectral producció.

Un dels elements més interessants de *The Disaster Artist* és la visió i l'anàlisi que mostra del cinema a través del propi cinema, un corrent iniciat fa dècades amb l'extraordinària *Sunset Boulevard* (1950) de Billy Wilder i que al llarg del temps ha propiciat títols fonamentals com els d'*8½* (Otto e mezzo), *Le Mepris* o *Ed Wood*.

James Franco ens regala ara una intensa història de relacions humanes envoltada d'amor i d'amistat, però que no amaga les misèries que pot arribar a provocar un món tan seductor i a la vegada insensible com és el cinematogràfic. 23 anys han transcorregut perquè la mítica parella formada en el seu moment per en Martín Landau i en Johnny Depp hagi aconseguit reencarnar-se en uns dignes successors.

* Documentalista i professor associat de la UIB

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets♦
Antoni Vives
Reus♦
Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

♦